

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Śladami kolei Stare Bielice-Skwierzyna

czas trwania: 5 godzin, typ: samochodowa, liczba miejsc: 9, stopień
trudności: łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Kolej Stare Bielice-Skwierzyna to bardzo ciekawa i unikatowa linia kolejowa.

Jej zwiedzanie zaczynamy od Starych Bielic - największego dworca linii. Jest to budynek dworcowy połączony z mieszkaniami. Urody dodaje budowli łuk wjazdowy wkomponowany w część mieszkalną. Właśnie w Starych Bielicach tory ze Skwierzyny spotykały się z torami do Krzyża. Tak jak pod innymi stacjami, znajduje się tutaj schron.

Drugim punktem podróży jest Drezdenko. Tam znajdziemy dworzec mniejszy od bielickiego. Architektoniczną dominantą jest wkomponowana w budynek wieża zegarowa. Mieszkania umieszczono w osobnym budynku. Całość stoi przy specjalnie zbudowanym placu. Pod dworcem i pod budynkiem mieszkalnym znajduje się schron.

Następną lokacją jest Trzebiecz, gdzie mamy do zobaczenia dworzec kolejowy. Tak jak wszędzie, budowla posiada przepiękną, modernistyczną architekturę spod znaku Bauhausu. Pod dworcem jest schron.

Kolejny jest Gościm z rozbudowaną infrastrukturą kolejową - wieżą ciśnień, dodatkowymi domami mieszkalnymi i warsztatami naprawczymi. Spowodowane jest to umieszczeniem Gościmia w połowie trasy. Pod dworcem i pod budynkami mieszkalnymi można zobaczyć schrony.

Potem odwiedzamy Goszczanowo z budynkiem dworca identycznym jak trzebicki i gościmski. Również i pod tym jest schron.

Kompleks w Lipkach Wielkich jest chyba najpiękniejszym ze wszystkich tu przedstawionych. Dworzec umieszczono na stoku doliny Noteci, skąd prowadziły schody na dolną część założenia. Tam zbudowano domy mieszkalne i wybrukowano okazałych rozmiarów plac. Pod dworcem i pod obydwojema budynkami mieszkalnymi do dziś znajdują się wszędobylskie schrony.

Stacja kolejowa w Murzynowie jest niejako "schowana" w lesie, ale jej architektura wynagradza trud szukania. Jest to chyba jedyna stacja linii, gdzie zastosowano półokrągłą ścianę. Także i pod nią jest schron.

Przedostatnią stacją jest dworzec na przedmieściu Skwierzyny: Gaju. Skromna budowla i skromna architektura idealnie wkomponowuje się w duży plac dworcowy, na którym stoi także dawny budynek socjalny. Pod tym dworcem też istnieje schron.

Za Wartą docieramy już do ostatniej stacji w samej Skwierzynie, zbudowanej długo przed samą linią.

Ktoś zapyta, dlaczego i po co te wszystkie schrony. To proste. Linia, oprócz skracania drogi, spełniała także funkcję militarną. Mianowicie spinała Wał Pomorski i Międzyrzecki Rejon Umocniony, przez co sama także stała się ufortyfikowana.

Architektura dworców jest ewenementem w skali naszego kraju, jak nie Europy, a nawet i świata. Cegła klinkierowa - budulec każdego z dworców - idealnie pasuje do polskiego krajobrazu.

Oczywiście, oprócz dworców, istnieją także wszelkie obiekty techniczne typu mosty, przepusty, wiadukty, którym można by poświęcić osobną trasę. Niestety wojewódzki konserwator do dziś nie wpisał niczego z tego dziedzictwa na listę zabytków. Z tego powodu napisana jest petycja, którą można podpisać. Oto link: http://www.petycje.pl/petycja/11488/petycja_w_sprawie_wpisania_kolei_skwierzyna-stare_bielice_na_liste_zabytkow.html Może właśnie to jest dobra droga do wpisania linii na listę zabytków...

Stare Bielice

Modernistyczna perełka na skraju Puszczy Drawskiej

Stare Bielice-wieś jak każda inna, ale nie do końca. Posiada bowiem coś, co warto jest zarówno opisać, jak i odwiedzenia. Znajduje się tam dworzec kolejowy, dziś już niestety nieczynny. Powstał on po tym, gdy ze Starych Bielic zrobiono stację węzłową, krzyżowały się tu: stara Królewska Kolej Wschodnia (potocznie Ostbahn) oraz nowa linia kolejowa łącząca właśnie Stare Bielice ze Skwierzyną. Linia ta, znana szerzej jako linia nr 430 posiada wyjątkowej klasy, modernistyczne dworce kolejowe zbudowane w drugiej połowie lat 30 - tych zgodnie z zasadami Bauhausu. Wszystkie z nich możemy do dziś podziwiać, chociażby we wspomnianych Starych Bielicach.

Niestety. Los chciał, że linia kolejowa została rozebrana. Ocalały tylko dworce, mosty itp. Ostał się także opisywany tutaj dworzec, w całości zamieniono go w mieszkania. Jest też i ciemna strona tego wszystkiego, dworce choć bezcenne w oczach architekta i historyka, zwłaszcza interesującego się militariami (pod każdym są bunkry) niszczej, są przebudowywane i tracą swój niepowtarzalny klimat i architekturę. Na pewno to jedyna taka linia w Polsce, a może i na całym świecie, jednak niedługo cała jej spuścizna może zostać zatracona.

Paradoksem jest też fakt, iż tak bezcenne budowle nie są ani zabytkami, ani nawet nie znajdują się w tzw. strefie zabytkowej. Może Wojewódzki Konserwator o nich zapomniał? Miejmy nadzieję, że kiedyś sobie przypomni, zanim będzie za późno. Nam pozostaje na razie cieszyć oko tym, co zostało prostotą tej budowli z cegły klinkierowej-modernistycznej perełki na skraju Puszczy Drawskiej.;

52°51'12"N 15°55'25"E | na mapie:A

Drezdenko

Miało Drezdenko kiedyś dwa dworce...

Linie kolejową Stare Bielice-Skwierzyna zbudowano z powodu gwałtownego rozwoju okolicznych terenów. Tory prowadziły także przez Drezdenko. Z powodu, iż miasto posiadało już stację w północnej części miasta, postanowiono zbudować drugi dworzec w części południowej. Właśnie z tego powodu nazwano stację Drezdenko Południowe.

Sam dworzec jest unikalnym przykładem niemieckiej myśli architektonicznej. To przepiękna, modernistyczna budowla z klinkierowej cegły z dominującą wieżyczką, na której znajdziemy zegar. Budowla tak jak zresztą wszystkie stacje linii to dzieło Wilhelma Beringera-skrzypka i architekta z Frankfurtu nad Odrą. Powstawały jako miejsca funkcjonalne-na jak najmniejszej powierzchni znalazło się jak najwięcej funkcji.

W Drezdenku do dyspozycji podróżnych była nawet restauracja. Była to jedyna restauracja na całej linii! Po wojnie dworzec nazwano po prostu Drezdenko. Taki stan rzeczy przetrwał do końca jego działalności, czyli do 1998 roku, kiedy to rozebrano torowisko. Dziś na całej powierzchni budynku funkcjonują mieszkania. Dworzec niestety z roku na rok traci swój jedyny i unikatowy

charakter, ponieważ co dziwne nie jest wpisany na listę zabytków! Miejmy nadzieję, że kiedyś ktoś go dostrzeże.

Jak widać, miało Drezdenko kiedyś dwa dworce. Miało! Dziś już działa tylko jeden-Nowe Drezdenko. Drugi natomiast schował się na uboczu i oczekuje na lepsze czasy...

52°49'55"N 15°50'17"E | na mapie:B

Trzebiecz

Modernistyczny dworzec w Trzebieczu

Pierwsza lokomotywa wjechała do Trzebiecza w 1936 roku, gdy uroczyście otwarto drugi odcinek linii Skwierzyna-Stare Bielice z Lipiek Wielkich do Starych Bielic. Z architekturą dworca oprócz modernistycznej finezji łączy się ciekawostka.

Budynek trzebieckiego dworca to projekt nie do końca unikalny. Ze względu na małe fundusze (spowodowane kosmicznymi wydatkami na jaz na Noteci) architekt Wilhelm Berninger musiał aż trzy razy zastosować ten sam projekt dworca. Identyczne dworce znaleźć można w Goszczanowie, Gościmiu i właśnie w Trzebieczu.

Życie na stacji powoli płynęło aż do 1998. Ten rok zapisał się tragicznie w historii linii. Wtedy to rozebrano torowisko. Życie na wszystkich stacjach zamarło! Po tym wydarzeniu wszystkie budynki dworcowe zamieniono w całości na mieszkania. Również budynek w Trzebieczu jest zamieszkały. Niestety mieszkańcy chyba nie mają zielonego pojęcia o jego ponadczasowej wartości architektonicznej! Śmiało można powiedzieć, że właśnie dworzec w Trzebieczu najbardziej odbiega od dawnego wyglądu.

Rampę rozładunkową zmieniono w tandetną dobudówkę, a front zamieniono w typowe wejście do typowego domu. Taki stan rzeczy zapewne będzie pogłębiać się coraz bardziej. Brak wpisania na listy zabytków robi swoje co

najbardziej widać właśnie w Trzebieczu. Coś z tym w końcu trzeba zrobić!

52°48'34"N 15°45'39"E | na mapie:C

Gościm

Dworzec w połowie trasy

Gościm znajduje się w połowie trasy kolejowej ze Starych Bielic do Skwierzyny. Jako że w całej historii linii jeździły po niej tylko parowozy, postanowiono, że w połowie trasy powstanie stacja rozbudowana o wszelkie udogodnienia. Sam dworzec to powielony trzykrotnie projekt, który możemy także oglądać w Trzebieczu i Goszczanowie. Zbudowany jak wszystkie stacje w przepięknym minimalistycznym modernistycznym stylu z klinkierowej cegły, która doskonale współgra z poniemieckim krajobrazem. Natomiast to, co niezwykle i jedyne czeka obok dworca.

Zaraz przy budynku dworcowym ciągnie się długi, parterowy budynek, który mieścił niegdyś warsztaty. Do niego dołączono natomiast wysoką, kolejową wieżę ciśnień. Ten kompleks również zbudowano w stylu modernistycznym. Kolej w Gościmiu bardzo by się przydała. Przecież jest tu tyle ośrodków wypoczynkowych! Na pewno wiele osób by z niej korzystało, ale nie można zapominać o najważniejszym. Tory już nie istnieją! Dziś tak jak na każdej stacji nie ma już życia. Kolejowego oczywiście! Dworzec zamieniono na mieszkanie, co niestety tylko mu zaszkodziło.

Tak jak, chociażby w Trzebieczu straszą nieudane dobudówki i tandetny daszek, który kompletnie nie pasuje do modernistycznej bryły. Jedynie zabudowanie rampy rozładunkowej zaprojektowano z szacunkiem do reszty zabytkowej budowli. Niestety taki stan rzeczy utrzyma się, dopóki nie wpisze się dworca na listę zabytków. Może w końcu coś się ruszy?

52°45'51"N 15°42'47"E | na mapie:D

Goszczanowo

Dworzec w Goszczanowie

Dworzec w Goszczanowie został uroczystie otwarty w 1936 roku, kiedy to pierwszy pociąg przejechał przez tę stację. Sam dworzec to dzieło modernistycznej myśli architektonicznej. Zbudowany z klinkierowej cegły na pewno przyciąga uwagę. Projekt nie różni się niczym od dworców w Trzebiczu i Gościmiu. Spowodowane jest to brakiem funduszy, przez co architekt Wilhelm Beringer musiał trzy razy powtórzyć ten sam schemat. Dziś tak jak na każdej stacji są tam mieszkania. Na całe szczęście niewiele się tu zmieniło. Jedynie dodano balustrady, aby stworzyć balkony. Jednak zapewne może się to w każdej chwili zmienić. Linie i jej unikalne dziedzictwo może chyba tylko uratować wpis do listy zabytków. Czy to takie trudne?

52°43'26"N 15°36'40"E | na mapie:E

Lipki Wielkie

Dworzec na stoku doliny Noteci

Stacja kolejowa Lipki Wielkie była ostatnią stacją pierwszego otwartego w 1935 roku odcinka kolei Skwierzyna-Stare Bielice. Oprócz samego budynku dworcowego znalazły się tutaj także dwa budynki mieszkalne. Posiadają one nietypowe dla architektury tej linii, klasyczne dachy, których powstanie wiązało się z jeszcze jedną ciekawostką.

Założenie w Lipkach Wielkich znajdowało się (co dziwne) w samym środku wsi! Architekt więc próbował dostosować

budynki do wyglądu pozostałych domów. Oba bloki stoją na placu dworcowym, gdzie znajdował się kiedyś pomnik autorstwa pewnego niemieckiego rzeźbiarza. Dziś zastąpił go maszt, na którym powiewa polska flaga. Jednak w tym wszystkim najważniejszy jest dworzec.

W Lipkach Wielkich wysoki stok doliny Noteci gwałtownie opada. Postanowiono więc usypać sztuczny płaskowyż, na którym zbudowano budynek dworcowy. Do dziś prowadzą do niego te same schody. Pod nimi umiejscowiono dopiero mieszkalne budynki i plac dworcowy. Na całe szczęście stacja w Lipkach Wielkich zachowała się dość dobrze, jednak tak jak nad wszystkimi stacjami, tak i nad tą nadal ciąży znak zapytania. Ten stan musi się w końcu zmienić! Ostatnio napisano petycję w sprawie wpisania wszystkich kompleksów na listę zabytków. Może właśnie w ten sposób uda się to unikalne dziedzictwo uratować?

52°43'24"N 15°31'43"E | na mapie:F

Murzynowo

Dworzec w Murzynowie

Kolej zawitała do Murzynowa w 1935 roku, gdy otwarto pierwszy odcinek linii Skwierzyna-Stare Bielice. Powstał wtedy przepiękny dworzec kolejowy zbudowany tak jak pozostałych osiem w stonowanym i prostym stylu modernistycznym. Klinkierowa cegła doskonale komponuje się z terenem przydworcowym. Mamy tutaj do czynienia nie tylko z zabytkiem techniki, ale także z zabytkiem militarnym. Pod dworcem znajduje się schron przeciwbombowy, który powstał z powodu ukrytego przeznaczenia linii. Miała ona bowiem spinać ze sobą Wał Pomorski i Międzyrzecki Rejon Umocniony i sama w sobie być ufortyfikowana.

Na całe szczęście murzynowski dworzec jest bardzo dobrze zachowany. Jak na razie nie ma śladów ingerencji w przepiękną bryłę. Oby ten stan utrzymał się jak najdłużej albo przynajmniej do czasu aż w końcu zostanie wpisany na listę zabytków. Może ktoś napisze kiedyś jakąś petycję lub list? Pozostaje czekać...

52°39'09"N 15°27'55"E | na mapie:G

Skwierzyna

Modernizm w Skwierzynie Gaju

Modernizm do Skwierzyny Gaju zawitał w połowie lat 30-tych XX wieku, kiedy to znalazła się tutaj ostatnia przed Skwierzyną stacja linii ze Starych Bielic. Była to jedna z najmniejszych i najsłabszych stacji tej trasy. Prostota modernistycznej bryły i klinkierowa cegła-budulec wszystkich stacji tej linii do dziś zachwycają i przykuwają wzrok. Chyba największą ciekawostką zarówno stacji Skwierzyna Gaj, jak i w wszystkich innych stacji na trasie Stare Bielice-Skwierzyna jest fakt, iż pod każdym dworcem w piwnicach umieszczono schron przeciwbombowy, bo linia oprócz aspektów komunikacyjnych spełniała także funkcje obronne.

Przed dworcem znajduje się niewielki plac, przy którym znaleźć można dawny budynek socjalny dla kolejarzy. Dziś idealnie obrazuje co stanie się z unikalnym dziedzictwem kolei Skwierzyna-Stare Bielice, jeśli nie wpisze się dworców i ich otoczenia na listę zabytków. Tak jak wspomniana budowla zostaną obklejone styropianem i ztratą swój jedyny i niepowtarzalny na całym świecie klimat. Miejmy nadzieję, że doczekamy się wpisania ich na wspomnianą listę! Na razie pozostaje nam cieszyć oko tym, co zostało...

52°36'37"N 15°28'52"E | na mapie:H

Skwierzyna

Dworzec kolejowy

Skwierzyna doczekała się kolejowego połączenia ze światem w 1896 roku. W tym samym czasie postawiono budynek dworca o dość ciekawej architekturze, która widoczna jest do dzisiaj. W niedługim czasie była już tutaj stacja węzłowa, skąd odchodziły tory do Międzychodu, Drezdenka, Starych Bielic, Gorzowa i Zbąszynka, łącznie trzy linie kolejowe.

Niestety. Linie do Międzychodu zamknięto, a linie do Drezdenka i Starych Bielic nawet rozebrano. Pozostało więc połączenie do Gorzowa i Zbąszynka, którego opłacalność i przydatność również była kwestionowana. Na całe szczęście nadal kursują na nim pociągi, więc skwierzynianie mogą nadal podróżować pociągami ze swojego miasta, a dworzec czeka na lepsze czasy, bo nie da się ukryć, że przydałby mu się remont, chociażby elewacji...

52°35'26"N 15°29'59"E | na mapie:I

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): tymolis555, tymolis555, tymolis555, tymolis555, tymolis555, tymolis555, tymolis555, tymolis555

Trasa dodana przez: tymolis555

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
poniedziałek 15 grudnia 2025 02:21:26